

İnsanların yaşadıkları ya da yaşayabilecekleri olayları, yere, zamana ve şahsa bağlayarak anlatan uzun eserlere roman denir.

- Romanda olaylar geniş ve ayrıntılı olarak anlatılır.
- Ana olay etrafında olaycıklar vardır.
- Şahıs kadrosu geniştir. Karakter çözümlenmeleri yapılır.
- Zaman olarak geri dönüşler olur.

ROMANIN UNSURLARI

1. Kişiler: Şahıs kadrosu geniştir. Karakter çözümlenmeleri yapılır. Romandaki kişiler, romandaki rollerine göre iki grupta toplanır:

A) Roman Kahramanları:

Olayın akışında birinci derecede rol oynarlar. Olaylar, bu kişilerin etrafında düğümlenir ve çözümlenir.

B) Tali Kişiler:

Olayın akışında ikinci derecede rol oynayan kişilerdir.

- Tip: Romanda belli bir zümreyi belirgin özellikleriyle temsil eden kişilerdir. Tip evrenseldir, geneldir. Benzerlerine başka eserlerde de rastlanabilir. Sevecen tip, kıskanç tip vb.
- Karakter: Romanda olumlu, olumsuz yönleri ile verilen, belirli bir tip özelliği göstermeyen kişilerdir. Karakter kendine özgüdür. Temsil özelliği göstermez.

2. Olay: Romanda insan hayatını ilgilendiren her olay işlenir. Romanın konusu, insanın kendisiyle, başkasıyla, çevresiyle çatışmasıdır.

3. Zaman: Romanda zaman birkaç saat, birkaç gün olabileceği gibi bir insan ömrü kadar hatta daha uzun bir süre de olabilir. Romanda iki türlü zaman vardır:

A) Gerçek Zaman: Olayların yaşandığı, kişilerin içinde bulunduğu zamandır.

B) Kozmik Zaman: Kişilerin içinde buldukları zamandan geriye dönerek anlattıkları, önceden yaşanmış zamandır.

4. Mekân: Romanda geniş ve genellikle birden fazla mekân vardır. Romanda mekân ayrıntılı olarak tasvir edilir. Kişilerin karakterleri ile mekân arasında bağlantı kurulur. Romanda olaylar hem iç hem de dış mekânda geçer.

5. Dil ve Anlatım: Romanda olaylar hikâyede olduğu gibi ya birinci kişi (roman kahramanı) tarafından ya da üçüncü kişi (yazar) tarafından anlatılır. Bir romanda her iki anlatım şekli de kullanılabilir. Romancı olayları anlatırken monolog ve diyaloglardan da yararlanır. Monolog, bir kişinin kendisiyle konuşmasıdır. Diyalog ise kişilerin birbirleriyle karşılıklı konuşmasıdır. Romanda öyküleyici anlatımın yanında betimleyici, açıklayıcı, tartışmacı anlatımlara da başvurulur. Romanda kişiler arasında yapılan uzun konuşmalara tirat denir.

ROMANDA PLAN

1. Serim: Bu bölümde olay, olayın kahramanları ve olayın geçtiği yer tanıtılır.

2. Düşüm: Olayın akışının hızlandığı, geliştiği bölümdür. Kişiler ve özellikleri ayrıntılı biçimde ortaya konur. Okuyucunun ilgisini çekecek entrikalara başvurulur.

3. Çözüm: Düşüm bölümündeki olayların çözüme, sonuca ulaştığı bölümdür. Yalnız, her romanın çözüm bölümünde olaylar bir sonuca bağlanmayabilir. Sonuç, okuyucunun hayal gücüne de bırakılabilir.

ROMAN TÜRLERİ

□ **Tarihi roman:** Konusunu tarihten alır.

□ **Sosyal roman:** Toplumun yaşayış tarzını, geleneklerini, adetlerini işleyen romandır. Tezli roman, töre romanı ve yergi romanları da sosyal roman içinde değerlendirilir. Tezli romanlar; özellikle bir görüşü, düşünceyi savunan romanlardır. Töre romanı; toplumdaki inanç ve gelenekleri anlatan romanlardır. Yergi romanı; bir olayı eleştirel yaklaşımla anlatan romanlardır

□ **Psikolojik roman:** Ruh çözümlerinin yapıldığı romanlardır.

□ **Macera romanı:** Çarpıcı ve esrarengiz olayları anlatan romanlardır. Polisiye romanları ve egzotik romanlar macera romanları içinde değerlendirilir. Polisiye roman; dedektif hikâyelerini anlatan bir araştırma ve izlemeyi öne çıkaran romandır. Egzotik roman; uzak ve yabancı ülkelerin doğa ve insanlarını anlatan romandır.

□ **Otobiyografik roman:** Yazarın kendi yaşam hikâyesini anlattığı romanlardır.

□ **Biyografik roman:** Bir kişinin hayat hikâyesinden yola çıkılarak yazılan romanlardır.

□ **Bilim kurgu romanı:** Düş, kurgu yoluyla oluşturulan, gelecek zamanları konu alarak farklı bilim ve teknikleri kullanan insan ve toplumları işleyen romanlardır.

□ **Fantastik roman:** Gerçekliğe bağlı kalmadan sınırsız düş gücüyle oluşturulan romanlardır.

NOT: Romanlar akımlara göre de klasik, romantik realist, natüralist roman olarak gruplandırılır.

ROMANDA İLKLER

□ Roman türünün ilk örneği Miguel De Cervantes tarafından yazılan “**Don Kişot**” romanıdır.

□ Edebiyatımızda ilk çeviri roman Yusuf Kamil Paşa'nın Fenelon'dan yaptığı Telemague (**Tele mak**) romanıdır.

□ İlk yerli romanımız Şemsettin Sami tarafından yazılan “**Taaşuk-ı Talat ve Fitnat**” romanıdır.

□ İlk edebi romanımız Namık Kemal tarafından yazılan “**İntibah**”tır.

□ İlk tarihi romanımız Namık Kemal tarafından yazılan “**Cezmi**”dir.

□ İlk gerçekçi romanımız Recaizade Mahmut Ekrem tarafından yazılan “**Araba Sevdası**”dır.

□ İlk psikolojik roman denemesi Nabizade Nazım tarafından yazılan “**Zehra**” romanıdır.

- İlk psikolojik romanımız Mehmet Rauf tarafından yazılan “**Eylül**”dür.
- Köylünün romana girdiği ilk eserimiz Nabizade Nazım tarafından yazılan “**Karabibik**” romanıdır.
- Batılı roman tekniğine uygun yazılmış ilk roman Halit Ziya Uşaklıgil’in “**Mai ve Siyah**” adlı romanıdır.